

A historical map of Romania and surrounding regions, including parts of Hungary and the Black Sea coast. The map shows various cities and administrative boundaries. The text is overlaid on the map.

Teodor V. PĂCĂȚIAN

CARTEA DE AUR

sau

Luptele politice-naționale
ale românilor
de sub coroana ungară

VI

ROMÂNIA

Marea Unire

1918-2018

100 de cărți

Ioan Scurtu

-coordonator-

TIPO MOLDOVA

TEODOR V. PĂCĂȚIAN.

CARTEA DE AUR

SAU

LUPTELE POLITICE-NAȚIONALE
ALE ROMÂNILOR
DE SUB COROANA UNGARĂ.

~~~~~  
VOLUMUL VI  
~~~~~

ROMÂNIA
Marea Unire
1918-2018
100 de cărți
Ioan Scurtu
-coordonator-

TIPO MOLDOVA

Proiect administrat de dr. Roxana Alexandra Costinescu
Coordonator: Ioan Scurtu
Redactor: Aurel Ștefanachi
Redactor consultant: Corneliu Ciucanu
Redactor asociat: Ioan Popescu Brădiceni
Coperta: Andrei Ștefanachi

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PĂCĂȚIAN, TEODOR V.

Cartea de aur sau luptele politice-naționale ale românilor de sub coroana ungară - vol. 6/
Teodor V Păcățian . - Iași : Tipo Moldova, 2017

ISBN 978-606-42-0207-9

821.135.1-4

Ediție anastatică

© Tipo Moldova

Editura TipoMoldova este recunoscută academic de Consiliul Național al Cercetării Științifice pentru domeniile filologie (PN-II-ACRED-ED-2012-0285) și istorie și studii culturale (PN-II-ACRED-ED-2012-0355).

Iași, 2017

Editura *Tipo Moldova*,
E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

TEODOR V. PĂCAȚIAN.

CARTEA DE AUR

SAU

LUPTELE POLITICE-NAȚIONALE
ALE ROMÂNILOR
DE SUB COROANA UNGARĂ.

~~~~~  
VOLUMUL VI  
~~~~~

SIBIIU.
TIPOGRAFIA ARHIDIECEZANĂ.
1910.

Cuprinsul.

Ciclul parlamentar 1872—1875.

	Pag.
Prefață	III
În preajma alegerilor	3
Adunarea dela Arad	6
Adunarea din Sibiiu	13
Adresă către Șaguna	17
Apel către Românii ardeleni	19
Alt apel	22
Cauza română la 1872	25
Adunarea din Alba-Iulia	57
Păreră lui L. Vaida	61
Activiștii răspund pasiviștilor	74
Adresă către ambii mitropoliți	78
Cătră publicul român	80
Proiect de împăcare	83
Alexandru Mocsonyi către alegătorii săi	93
Alegerile pentru dietă	102
Deputații români și activitatea lor	103
Deschiderea dietei ungare	104
Interpelările deputatului M. B. Stănescu	108
Proiectul de adresă	110
Discuția asupra adresei	114
Deputatul V. Bogdan prezintă o rugare	119
Propunerea deputatului P. Cosma	119
Vorbirea deputatului D. Bonciu	128
Interpelările deputatului Alexandru Buda	132
Legea de colonizare	133
Vorbirea deputatului Petru Nemeș	135
Vorbirea deputatului M. B. Stănescu	136
Deputatul Alexandru Buda prezintă o rugare	137
Interpelările deputatului Alexandru Roman	138
Interpelarea deputatului M. B. Stănescu	139
Deputatul S. Borlea vorbește la budget	141
Răspuns la o interpelare a deputatului Stănescu	154
Budgetul ministrului de interne	157
Budgetul ministrului de comunicație	158
Altă vorbire a deputatului D. Bonciu	159
Vorbirea deputatului G. Pop de Băsești	161
Interpelarea deputatului D. Bonciu	163
Budgetul ministrului de instrucție	165
Vorbirea deputatului D. Bonciu	178
Vorbirea deputatului I. Gozman	180
Vorbirea deputatului D. Bonciu	183
Interpelarea deputatului P. Cosma	187
Mandatul lui Elie Măcelariu	189
Budgetul ministrului de justiție	190
A doua vorbire a deputatului P. Cosma	192
Vorbirea deputatului D. Bonciu	197
Interpelarea deputatului Alexandru Buda	198
Legea despre darea de venit	200
Legea timbrelor	201

	Pag.
Vorbirea deputatului V. Bogdan	213
Interpelarea deputatului Alexandru Buda	214
La legea timbrelor	215
Reprezentățiunile comitatului Zarand	220
Interpelarea deputatului V. Bogdan	223
Provincializarea confiniului militar	225
Budgetul anului 1874	229
Budgetul ministrului de comunicație	232
Interpelarea deputatului Dr. I. Hodoșiu	234
Foaia învățătorilor	235
Procesul Făgărășenilor	236
Extradarea deputatului Bezze Antal	239
Rugarea orașului Sighișoara	242
Trei petițiuni — o propunere	245
Fondul de pensiune al învățătorilor	256
Interpelarea deputatului P. Cosma	257
Interpelarea deputatului V. Babeș	260
Extradarea deputatului V. Babeș	267
Un proiect de rezoluțiune	270
Abuzurile dela Panciova	274
O rugare în chestia dizolvării dietei	274
Retragerea deputatului Alexandru Mocsonyi	277
Legea notarilor publici	282
Extradarea deputatului Haller Ferencz	299
Iarăș legea notarilor publici	302
Legea despre falsificarea polițelor	315
Proiect de rezoluțiune	316
Încă odată legea notarilor publici	320
Legea despre procedura advocațională	321
Legea despre examenul de praxă judecătorească	329
Legea electorală. Vorbirea deputatului V. Babeș	330
Vorbirea deputatului M. B. Stănescu	343
" " V. Babeș	346
" " I. Gozman	346
" " I. P. Desseanu	348
" " M. B. Stănescu	350
" " P. Cosma	352
" " G. Pop de Băsești	358
" " V. Babeș	363
" " Demetriu Bonciu	369
Linii ferate spre România	380
Interpelarea deputatului P. Cosma	385
O rugare a sinodului arhidiecezan din Sibiu	386
Discuția asupra legii electorale se continuă	387
Vorbirea deputatului P. Nemeș	387
" " D. Bonciu	392
" " V. Babeș	392
" " Alexandru Roman	398
" " D. Bonciu	410
Doauă vorbiri ale deputatului V. Babeș	415
Vorbirea deputatului I. P. Desseanu	417
" " P. Nemeș	425
" " V. Babeș	425
" " M. Beșan	426
Interpelarea deputatului V. Babeș	427
Legea electorală în casa magnaților	431
Discuție nouă în dietă (cu vorbirea deputatului Alex. Roman)	436
Vorbirea deputatului D. Bonciu	439
Legea despre notarii publici	440

	Pag.
Vorbirea deput. Alex. Roman	445
Iarăş legea electorală (cu vorbirea deput. V. Babeş)	447
Vorbirea deputatului M. Beşan	449
Rugare în contra legii electorale	452
Extradarea deputatului Bartha Miklós	455
Discuţie asupra bugetului	457
Legea execuţională	462
Interpelarea deputatului V. Babeş	463
Legea despre penzionarea învăţătorilor	464
Rugarea comunei Moldova-veche	466
Legea despre darea de lux	468
Extradarea lui Bartha Miklós	469
Rugarea comunei Mărul	470
Legea despre organizarea judecătorilor	471
Un proiect de rezoluţiune	475
Interpelarea deputatului V. Babeş	477
Răspuns la interpelarea deputatului V. Babeş	486
Alt răspuns	490
Interpelarea deputatului Mircea B. Stănescu	491
Închiderea dietei	495
Apelul deputaţilor români	497

Ciclul parlamentar 1875—1878.

Zile grele	501
Conferenţa din Alba-Iulia	504
Apelul Clujenilor	508
Conferenţa naţională din Sibiu	510
Deschiderea dietei	516
Deputaţii români şi activitatea lor parlamentară	519
Discuţia asupra bugetului	520
Vorbirea deputatului S. Ciplea	526
Fondul de dispoziţie	528
Vorbirea deputatului P. Cosma	529
„ „ S. Borlea	531
Drumurile din Zarand	533
Apărarea şcoalelor româneşti	534
Şubvenţia gimnaziului din Braşov	538
În chestia urcării şi încasării dărilor publice	545
Vorbirea deputatului George Pop de Băseşti	547
Chestia gimnaziului din Braşov	551
Mandatul deputatului Dr. I. Hodoşiu	557
Un împrumut de stat	558
Legea despre monopolul de sare	560
Mandatul deputatului Hodoşiu — nimic	560
Universitatea săsască	562
Arondarea comitatelor	569
Vorbirea deputatului S. Borlea	574
„ „ Alexandru Pap	576
„ „ Vasile Hossu	582
Propunerea deputatului Vasile Hossu	584
Desfiinţarea comitatului Zarand	585
Rotunzirea comitatului Caraş	587
Arestarea deputatului S. Miletici	589
Interpelarea deputatului S. Borlea	590
La discuţia asupra bugetului	593
Vorbirea deputatului George Pop de Băseşti	596
În chestia şcoalelor	603
Răspuns la interpelarea lui S. Borlea	607

	Pag.
Dotația pe seama bisericilor	611
Mandatul lui Axente Severu	613
Chestia orientală	615
Discuția asupra codului penal	621
Pactul cu Austria	623
Încheierea ciclului parlamentar	624
Părerăa lui G. Barițiu	626

Ciclul parlamentar 1878—1881.

Mișcări electorale	629
Conferența electorală din Sibiu	630
Motivarea pasivității	643
Motivarea activității	654
Abstinență constituțională și în Ungaria	660
Pasivitate în Ungaria	665
Spargerea solidarității	667
Deschiderea dietei	669
Activitatea deputaților români	671
Vorbirea deputatului P. Cosma	672
" " George Pop de Băsești	684
Vorbirea mitropolitului <i>Miron Romanul</i> în delegațiune	690
Vorbirea în dietă a deputatului P. Mihalyi	698
Contractul dela Berlin	700
Limba maghiară în școlăle poporale	707
Reprezentațiunea bisericeii gr.-cat. române	708
" " gr.-ort. române	713
Adresele "credincioșilor"	720
Arhieriei acasă	733
Deputatul George Pop iese din partidul independist	738
A doua vorbire a mitropolitului <i>Miron</i> în delegațiune	741
Legea școlară în dietă	745
Vorbirea deputatului N. Străvoiu	746
Vorbirea deputatului Petru Mihalyi	751
" " Alexandru Roman	756
" " George Pop de Băsești	775
" " Parteniu Cosma	786
Legea școlară în casa de sus	816
Vorbirea arhiepiscopului și mitropolitului <i>Vancea</i>	816
" " " " <i>Miron Romanul</i>	824
" " episcopului <i>Ioan Meșianu</i>	828
" " " " <i>Dr. Victor Mihalyi</i>	831
Textul legii școlare	842
Vorbirile deputatului Atanasiu Răcz	845
Comitatul Severinului	849
Vorbirea deputatului G. Ioanovicu	850
Vorbirea deputatului George Pop de Băsești	853
Chestia agrară din Transilvania	856
Memorandul avocaților români	858
Chestia agrară ardeleană în dietă	872
În chestia publicării legilor	907
Desființarea comitatului Severin	908
Închiderea parlamentului	912
Încheiere	915

